

Bilaga till blanketten Förslagsställare 2026-10-14

Medborgarförslag till Regions Örebro län

Inrätta en oberoende Chief Compliance Officer (CCO) för att förebygga och upptäcka oegentligheter

Vad innebär Chief Compliance Officer (CCO)?

Chief Compliance Officer (CCO) kan på svenska översättas till *chef för regelefterlevnad*. Det är en funktion med ansvar för att säkerställa att en organisation följer gällande lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter och interna regler. Uppdraget omfattar att förebygga, upptäcka och rapportera regelöverträdelser, oegentligheter och risker samt följa upp att brister åtgärdas. Funktionen bör ha en oberoende ställning och kunna rapportera direkt till organisationens högsta ledning och styrelse.

Förslag

Jag föreslår att Region Örebro län utreder och inför en central, oberoende compliancefunktion med en Chief Compliance Officer (CCO) som ansvarig.

Funktionen ska ha till uppgift att systematiskt förebygga, upptäcka, utreda och rapportera misstänkta överträdelser av lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter, avtal och regionens interna regelverk.

Jag föreslår särskilt att regionen:

1. Inrättar en central compliancefunktion med ett tydligt och självständigt mandat att granska hela regionens verksamhet.
2. Säkerställer att CCO:n har en oberoende rapporteringsväg till regionstyrelsen och, vid behov, regionens förtroendevalda revisorer.
3. Ger funktionen rätt att initiera riskbaserade kontroller och granskningar inom samtliga relevanta verksamheter, utan att vara beroende av godkännande från den chef vars verksamhet granskas.
4. Säkerställer att misstankar om allvarliga oegentligheter hanteras skyndsamt, dokumenteras och vid behov överlämnas till behörig myndighet.
5. Inför årlig offentlig redovisning av funktionens arbete, identifierade systembrister och genomförda förbättringsåtgärder, med hänsyn till sekretess och personuppgiftsskydd.

Bakgrund och motivering

Bakgrunden till mitt medborgarförslag är den granskning som Närkes Allehanda har rapporterat om, där frågor väckts kring bland annat felaktiga ersättningar och brister i ledarskap och i regionens egen kontroll.

Händelsen aktualiserar frågan om hur Region Örebro län säkerställer att lagar, regler och interna riktlinjer följs, särskilt när det gäller personer i ledande befattningar. Jag anser att regionen behöver en oberoende funktion med tydligt ansvar för att förebygga, upptäcka och följa upp oegentligheter samt värna skattebetalarnas pengar och allmänhetens förtroende för regionens verksamhet.

Region Örebro län förvaltar betydande offentliga resurser och ansvarar för verksamheter som är avgörande för länets invånare. Med detta följer ett stort ansvar att säkerställa att skattemedel används korrekt, att lagar och regler följs och att medborgarnas förtroende för den offentliga förvaltningen upprätthålls.

Det räcker inte att det finns regler och rutiner. Det måste också finnas en organisation som systematiskt kontrollerar att reglerna efterlevs, upptäcker avvikelser och säkerställer att konstaterade brister verkligen åtgärdas.

Regionen har sedan tidigare en visselblåsarfunktion. Den infördes för att medarbetare ska kunna rapportera misstänkta brott, oegentligheter och andra missförhållanden. En sådan funktion är viktig, men den ersätter inte behovet av ett samlat, förebyggande och oberoende arbete med regelefterlevnad.

En CCO skulle kunna komplettera befintliga funktioner genom att arbeta både förebyggande och kontrollerande, analysera återkommande risker och följa upp att rekommenderade åtgärder genomförs.

Behovet av systematisk kontroll är inte enbart teoretiskt. I en revisionsgranskning av regionens löneprocess från 2021 identifierades bland annat brister i dokumenterade rutiner, ansvarsfördelning och uppföljning av löneutbetalningar. Granskningen visar betydelsen av fungerande kontrollsystem och tydligt ansvar. Den ska däremot inte tolkas som belägg för att en viss person begått ett brott.

Vad ska en CCO ansvara för?

1. Ekonomisk kontroll och skydd av skattemedel

- Kontroll av löneutbetalningar, arvoden, ersättningar, reseräkningar och andra utbetalningar.
- Förebyggande kontroller mot dubbla ersättningar, felaktiga utbetalningar och otillbörliga ekonomiska förmåner.
- Riskbaserad granskning av inköp, upphandlingar, konsultavtal och fakturahantering.

2. Efterlevnad av lagar och interna regler

- Kontroll av att verksamheterna följer gällande lagstiftning, avtal, delegationsordningar och interna riktlinjer.
- Granskning av jäv, intressekonflikter, bisysslor och andra situationer där opartiskheten kan ifrågasättas.
- Uppföljning av att beslutade rutiner faktiskt tillämpas i den dagliga verksamheten.

3. Oberoende hantering av misstänkta oegentligheter

- Tydliga rutiner för mottagande, bedömning och utredning av rapporter.
- Skydd för personer som rapporterar missförhållanden i enlighet med gällande lagstiftning.
- Säkerställande av att ärenden inte enbart hanteras inom den verksamhet där de misstänkta bristerna har uppstått.
- Överlämning till polis, åklagare eller annan behörig instans när omständigheterna motiverar det.

4. Ansvar och uppföljning

- En årlig riskanalys som identifierar verksamheter och processer där risken för regelöverträdelser är störst.
- Uppföljning av att konstaterade brister rättas till och att samma problem inte återkommer.
- Regelbunden rapportering till regionstyrelsen och, inom ramen för sina uppdrag, regionens revisorer.
- En årlig sammanställning av resultat, väsentliga risker och genomförda förbättringar.

En verkligt oberoende funktion

För att funktionen ska få avsedd effekt måste dess självständighet säkerställas organisatoriskt.

CCO:n bör ha ett fastställt uppdrag, tydliga befogenheter och en rapporteringsväg som gör det möjligt att lyfta allvarliga frågor även när de berör personer i ledande befattningar.

Den som granskar en verksamhet ska inte vara beroende av samma verksamhetsledning för att få tillstånd att granska, rapportera eller följa upp konstaterade brister.

Samtidigt måste granskningarna genomföras rättssäkert, med saklig dokumentation, skydd för känsliga uppgifter och möjlighet för berörda att bemöta uppgifter som riktas mot dem.

CCO-funktionen ska inte ersätta regionens revisorer, juridiska funktion, internkontroll eller visselblåsarsystem. Den ska samordna och komplettera dessa funktioner och säkerställa att identifierade risker och brister inte faller mellan organisatoriska stolar.

Sammanfattning

Offentliga verksamheter måste präglas av öppenhet, ansvar och respekt för de regler som gäller. Det ska inte vara tillräckligt att det finns interna bestämmelser på papperet. Regionen måste

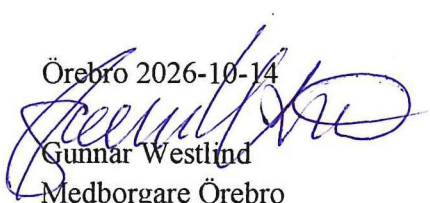
också kunna visa att reglerna efterlevs och att misstänkta överträdelser hanteras på ett trovärdigt och oberoende sätt.

En professionell och oberoende compliancefunktion skulle kunna stärka skyddet för skattemedlen, minska risken för felaktiga utbetalningar och andra oegentligheter samt bidra till ett större förtroende för Region Örebro län.

Det handlar inte om att misstänkliggöra regionens medarbetare. Det handlar om att skapa ett system som förebygger fel, upptäcker avvikelser och ger både medarbetare och medborgare förtroende för att regler gäller lika för alla.

Jag föreslår därför att Region Örebro län tar initiativ till att utreda och införa en oberoende Chief Compliance Officer med ett tydligt mandat, tillräckliga resurser och en självständig rapporteringsväg.

Örebro 2026-10-14

Gunnar Westlind

Medborgare Örebro

PS

Blanketten för medborgarförslag på regionens hemsida hade en mycket dålig funktion och undertecknad har därför (förutom första sidan) övergått till en egen Word-fil.

DS